

FRANÇOIS CAVANNA

V
O
L
V
O
L
G
L
O
B
A
T
O
R

A large, solid cyan circle is positioned in the center of the page, between the two diagonal lines of text.

MARIA

FRANÇOIS CAVANNA: MARIA

FRANÇOIS CAVANNA

MARIA

V O L V O X G L O B A T O R

Francois Cavanna: Maria

Vydání knihy podpořilo Ministerstvo kultury České republiky.

Copyright © François Cavanna estate

Translation © Tomáš Kybal, 2021

ISBN 978-80-7511-650-5

ISBN 978-80-7511-651-2 (epub)

ISBN 978-80-7511-652-9 (pdf)

Tobě, tobě, tobě, tobě a tobě, které jsem tolik miloval, tak děsně moc.

SLOVO ČTENÁŘI

Když jdeme z minulosti a dojdeme do přítomnosti, zbývá jediný možný směr: k budoucnosti.

Tato kniha je pátá z autobiografické řady, která začala *Taliány* a která pak pokračovala *Rusáky*, pak *Blbý a zlý* a konečně *Oči by jedly, ale břicho nemůže*. Na konci toho posledního dílu, čtvrtého v řadě, dospěl autor do okamžiku, kdy právě psal.

Tam narazil na zeď budoucnosti, za kterou je jen temnota.

Nechal se tím časovým paradoxem zastavit v rozletu? Měl čekat, až si to dál prožije, aby o tom mohl vyprávět?

To byste ho špatně znali.

On tu výzvu umíněně přijal.

A jejím výsledkem je tato kniha.

Tato kniha je, mimo jiné, pokus o autobiografickou fikci, první pokus o autobiografickou fikci všech dob.

Autor přišel na to neladné slovo podle slov „vědecká fikce/science-fiction a „politická fikce“, která také nejsou moc pěkná, a ani moc francouzská! – ale která všichni používají a přijímají v pěkně vymezeném významu: projekce peripetií na vědeckém nebo politickém základě do hypotetické budoucnosti.

„Autobiografická fikce“ tedy znamená, že příběh vyprávěný na následujících stránkách je líčení událostí, k nimž v životě toho, jenž je vypráví, ještě nedošlo, ale které téměř fatálně

vyplývají z toho, co o něm víme, víme o něm, o jeho předcích, o jeho povaze z předchozích epizod jeho životopisu, oněch epizod úzkostlivě pravdivých a skutečně prožitých, které skýtají o něm i o protagonistech jeho „ságy“ dostatečně přesný obraz, aby šlo bez velkého rizika dovodit budoucnost, ostatně nepříliš vzdálenou (přibližně pět let).

PRAKTICKÉ CVIČENÍ

Některé osobnosti tohoto příběhu existovaly, jiné ne. Některé jsou pravděpodobné, jiné ne. Dokážete odlišit jedny od druhých, ačkoli ty méně pravděpodobné nejsou nutně méně existující?

KAPITOLA NULTÁ

Když začíná tento příběh, jsme v roce 1989 nebo možná 1990, měsíc sem měsíc tam, nebudme puntičkáři. Každopádně ne později. Ani dřív, protože druhá sedmiletka Françoise Mitterranda sotva začala.

Francie je stále ještě pod vlivem ohromujícího nového nástupu levice, která v posledních měsících před parlamentními volbami v roce 1986 dokázala proti všemu očekávání, ale naprosto přesvědčivě zopakovat své vítězství z května 1981 a pak ho proměnit ve vítězství v prezidentských volbách roku 1988.

Všichni odborníci se shodují na tom, v tom nečekaném úspěchu vidí přímý, skvěle využitou příležitost v podobě objevu báječného naftového ložiska v departementu Seine-et-Marne, který naráz vynesl Francii mezi první velmoce produkující energii, přičemž se tohle terno navíc časově shodovalo s uplatněním revolučního Mouminoux–Cartryho postupu přeměny nízkokvalitní ropy na potravinářské proteiny s vysokou energetickou hodnotou za směšně malou výrobní cenu – přísně tajný postup (státní tajemství) – a následného vzestupu franku na mezinárodních trzích.

Vláda té situace okamžitě využila: obrovské snížení daní, pokles nezaměstnanosti o 75%, podpora vědeckého výzkumu a podnikání, jmenování několika komunistických ministrů...

Tento poslední bod, tehdy velmi kontroverzní, byl následně uznán samotnými pomlouvači za geniální tah. Jeho následkem se totiž Francie v době, kdy se začínala naplňovat skutečná vůle po uvolnění vztahů mezi velkými mocnostmi, stala privilegiovaným partnerem Sovětského svazu.

V lednu roku 1986 se konalo v Paříži historické setkání Východ–Západ na summitu, z něž měla vzejít smlouva o celosvětovém odzbrojení a zákazu používání vojenské síly, což navždy vyřešilo problém nukleárních arzenálů a interkontinentálních raket, vojenských satelitů, chemických a bakteriologických zbraní atd. A tuto smlouvu podepsala bez výhrad i lidová Čína a mladičká republika Nová Kaledonie.

Ve všeobecné euforii dosáhl prezident Mitterrand s použitím svého osobního šarmu od Sovětů a Japonců závazku, že se vzdají lovu velryb, čímž si získal sice nepříliš početnou, zato však dynamickou skupinu přátel kytovců.

Toto říkám jen proto, abych situoval děj do prostorového a časového kontextu, jelikož naše vyprávění vůbec nemíří k oněm výšinám, jež rádi přenecháme historikům. My se budeme skromněji držet činů a jednání hlavní postavy předchozích epizod této biografie.

Bystrosti čtenáře neunikne, že autor zde oproti svým zvyklostem nehovoří v první osobě jako „já“. Že by náhlý záchvat skromnosti? Zapomněl snad zhoubným působením času správné použití jemností časování v první osobě jednotného čísla?... Ať tak či onak, nepochybujeme o tom, že čtenář ho dokáže od první chvíle poznat.

KOČKY

Paní Durandová stojí uprostřed dvora a pláče. Není to moc slyšet. Mohla by tak plakat dlouho, nájemníci si odešli vydělávat na živobytí, rozptýlení po všech čertech, a pak, na Maubertově náměstí zrovna není trh, a tak ženské s nákupními taškami zůstaly i se svými taškami doma.

Paní Durandová hledí na dveře svého brlohu, úkosem kvůli své páteři, jež se naklání doleva, a z podhledu, protože se navíc naklání dopředu. Paní Durandová je zkroucená nadvakrát, jako ty staré hřebíky, co daly kleštím zabrat. Pozoruje ty hnusné dveře a pláče drobnými vzlyky. Déšť jí smáčí šedé pramínky vlasů a lepí jí je na oči, jakýsi hnědý lněný pytel, který má na hlavě, jí plandá po obou stranách jako uši loveckého psa, všechno plandá a crčí z toho voda, zdi i lidi, je pařížské jaro.

Vzadu na dvoře se otevrou dveře. Vyjde z nich čahoun z přízemí, ten, co má pořád zavřené okenice, vysoký hubený stařec smutného vzhledu, docela milý dobrý den–dobrý večer, ale je cítit, že se do toho nutí a že je mu to vlastně jedno. Zavře za sebou dveře a vyjde z něj veselé „Dobrý den, paní Durandová!“ Se sklopenou hlavou peláší k vratům na ulici, nic neviděl, což je důkaz, že myslel na něco jiného a že to jeho Dobrý den je jen na oko. Ale hele, přece jen, zastaví se, vrátí se a řekne: „Je vám něco, paní Durandová?“ Takovej ten, co mu to dochází se zpožděním.

Paní Durandová škytá a popotahuje a fňuká úzkostí, není rozumět ani slovu, ale gestikuluje, takže z toho pochopí, že je přede dveřmi svého bytu, ztratila klíče anebo se jí dveře zabouchly za zadkem, prostě zkrátka nějaké takové malé drama. Anebo možná ten její Kamil, dal jí nářez a vyhodil ji na dlažbu a pak odešel i s klíči utěšit se k „Fernandovi“, to je taky možné. Ten kníráč – jo, je to kníráč, až přes míru, dělá mu to bílou pěnu kolem celé pusy, a to už tak nevypadá moc vesele, takže je jak rozcuchaný divoch – ten kníráč vidí, že okno brlohu je jen přivřené. A povídá:

„Tamhleto vaše okno je jen přivřené, paní Durandová. Není zavřené. Vlezu tam a pak vám otevřu zevnitř kličkou, jdu na to, to není nic těžkého.“

Paní Durandová fňuká a vzlyká, nic kloudného s ní není, a tak si kníráč protáhne vyčouhlé haksny, vyleze na hromadu starých květináčů a různého svinstva, otevře okno, prostrčí nohu dovnitř a už je tam. Pořádně se nadechne a málem chcípne. Koncentrovaná kočičí moč mu pronikla do plic jako plamenomet, sežehla mu nozdry, hrdlo a celé potrubí. Sliznice mu hoří jako kousek křídý v kyselině sírové H_2SO_4 . Z přítmí na něj hledí tisíce párů kočičích očí, jak se zalyká, vejrají na něj, celé hvězdné nebe kočičích očí, žlutých jako zlato nebo bledě zelených, od podlahy až ke stropu. Ve žluté mlze se houpá pětadvacetiwattová žárovka podobaná od muších hovínek, v mlze z kočičích chcanek, žárovka–slunce odpařuje kočičí moč a ta stoupá v husté páře a sráží se do těžkých oblaků plazících se až u stropu a dopadajících na podlahu jako déšť z kočičí moči, který zurčí a spojuje se v říčky, řeky a oceány kočičí moči, narůstající ještě přídatkem čerstvé moči vytrysklé z aktivních kočičích měchýřů a začíná to znovu a znovu, je to velký kosmický cyklus kočičích chcanek.

Brloh paní Durandové je autonomní a hermetická planeta, kde vládne mikroklima typu rovníkového deštného pralesa založené na cyklu kočičí moči. Domorodec, který se tam narodil, se tam asi cítí volně, je tam teplo, každá kočka září jako malé sluníčko, vládne tam vlhkost vhodná pro pokojovou rostlinu, nehrozí, že by tam pronikl zlý svět zvenčí. Je to nedobytný kokon.

*

Knírač zadrží dech, napřáhne paže vodorovně před sebe a vyrazí tápavě směrem ke dveřím. Pod nohou se mu ozve příšerné zakvičení, takový ten kvikot kočky šílené hrůzou, kterým strčí do kapsy lva, je to totiž kočka, jedna z koček, a on jí šlápl na ocas. Ona s krajním vypětím vytrhne ocas z toho pekelného sevření, nohu strhne s sebou, čahoun tvrdě dopadne, oběma rukama se zaboří do lepkavého svinstva. Do onoho nechutného lepkavého svinstva, jak se hned přesvědčí. Pach kočičích hromádek se vznáší v tom horku sice níž než pach kocouří moči, ale tak blízko nosu je to bezesporu ten nejvíce výkalový ze všech pachů. Proč se z kočky stal náš malý domácí mazlíček? Proč kočka, a ne například králík, pomyslí si v rychlosti knírač a přitom nadává do zasraných kurev té staré šílené krávy i s jejími zasranými prašivými číci. Králík je na mazlení stejně hebký jako kočka, určitě je stejně láskyplný, nevidí důvod..., v každém případě nedrásá tapiserii na kanapi ani oči malým dětem, dá se nosit za uši, což je velmi praktické na cestách... A hlavně, hlavně, ty jeho tvrdé bobky vůbec nesmrdí, v podstatě vůbec. Leda byste, samozřejmě, byli liška... Ale vážně. A moč? Jo moč, to nevím, ale určitě to nesmrdí tak jako ta kočičí. Nepálí vás to do očí. Zvíře, co žere

mrkev... A navíc tohle: mrkev. To je úspornější než konzervy Ronron, a dokonce než plíčky, ne? Fakt to nechápu. Proč mají chudí kočky, a ne králíky? Protože se bojí, že by je v záchvatu žravosti snědli a že by je to pak mrzelo?

Celou tuhle filosofii promyslel v blesku, asi jako když člověk, který se topí, vidí ve vteřině znovu celý svůj život. Mezitím vstal, utřel si ruce do hadru, který tam visel, pravděpodobně odporného, a pak se vydal znovu na cestu ke dveřím a po celou tu dobu nedýchal. Našel zástrčku, odsunul ji, zatáhl za dveře a vypadl na dvůr. Otevřenou pusou hltá vzduch. Po tvářích mu stékají slzy. Je na sebe pyšný a povídá: „A je to, paní Durandová!“ Nedal si pozor na zrzavou kočku, která mu proklouzla mezi nohama.

„Mucíčku!“

Tentokrát zaskučela paní Durandová. Ještě strašněji než to kočičí zaskučení před chvílí. Knírač sebou trhne a rychle za sebou zabouchne dveře, než to po ní zopakují i všechny další kočky. Zaskučení. Jedné kočce tam přivřel packu, možná té samé, na některé bytosti má halt osud spadeno. Paní Durandová kníračce sprdne.

„Nemůžete dávat pozor? Co vám moji mucíčkové udělali? Vy nemáte rád zvířátka, to je vidět, že je nemáte rád. A můj Mucíček teď utekl! Ach jo! Jak já ho teď budu chytat? Ách! Ach jo, ach jo!...“

Pro paní Durandovou jsou všechny kočky mucíčkové a ta zrzavá je její Mucíček. Ve kterém tajném kraji a kterém divokém nářečí se místo „Macek“ říká „Mucíček“? Ten, kdo by na to uměl odpovědět, by našel klíč k záhadě. Paní Durandová se totiž vlastně nejmenuje Durandová. Nemá vlastně jméno. Nikdo neví, odkud je. Vždycky ji tam bylo vidět v té její bídné díře ležící jako psi hovno uprostřed toho slušného dvora. Dřív

to byla domovnice, jakž takž zametala ta tři poschodí, zalévala kýblem vody hajzly a nadávala na všechny ty hnusný prasata, až si člověk říká, jestli to jsou lidi, nebo nějaký divoši, a strkala lidem pod dveře poštu. Společenství vlastníků se rozhodlo, že domovnice stojí moc peněz a předně že už se dost napracovala v tom svém podělaném životě, ale přece jen jí dovolili zůstat v těch jejích prašivých deseti metrech čtverečních, a když tam moc prší, někdo jí tam vždycky položí na díru kus igelitu a zatíží ho čtyřmi dlažebními kostkami kvůli větru, čeká se, až zhebne, aby se ta bouda zbourala a nasázely se tam místo ní kytičky, ale ona si dává na čas, nejsme žádní kruťasové.

„Já vám toho vašeho Mucíčka chytnu,“ povídá čahoun.

„Jémináčku! Ten je moc mazaný, toho nikdy nechytnete! Och, ohó...“ ušklíbá se hořce paní Durandová.

„Zkusit to můžu,“ povídá čahoun.

Vrata na ulici jsou zavřená, ale v rohu mají dole díru, aby odtékala dešťová voda. To zrzavé kočce stačí, když si trochu odře záda. Na ulici po zrzavé kočce ani vidu, jen Emmanuel natažený na břicho ve stružce, vypadá nespokojeně a na nohou se mu plnou rychlostí točí kolečkové brusle.

„Neviděl jsi Mucíčka paní Durandové, Emmanueli?“

„Jo, viděl! Ale moc pozdě, do prkýnka! Co myslíte?“

„Ale neublížil sis?“ stará se paní Durandová.

Emmanuel se podívá na své pravé koleno, které krvácí.

„Ále ne. Ale vyhrál on.“

„Tys ho vystrašil, co? A kam teďka utekl? Ach jo! Ach jo!...“

Zavolá:

„Mucíčku! Mucíčku!“

„Zaběhl támhle,“ povídá Emmanuel.

Ukáže na zavřené dveře starého prázdného baráku, kde míval skladiště Čiňan.

„No, a je to!“ zaúpí paní Durandová. „Právě tam jsem nechtěla, aby šel! Vždycky tam chce jít dovnitř, vždycky, a já nechci, aby tam šel, aby mi tam nechytl nějakou nemoc, a teď mi tam něco chytne, to je jistý! Ajajaj!... Co já budu dělat, co já jen budu dělat?“

*

Byla to úplně černá budova, hrozně stará jako všechny tady, jednoho dne se tam přivalili s lešením, kladkami, s Portugalci se žlutými přilbami, tranzistory a vším tím cirkusem, vyhodili nájemníky, bůhví co s nimi udělali, nóbl omítka à la staré zašlé kameny, železné kování nebo jejich dokonalá nápodobba, odhalené trámy, Číňan z přízemí, co tam měl hromady čínských krabic, čínských košíků, tisíciletých vajec, umělých květin, pytlů s rýží, asijských parfémů na záchod, od rána do večera průchoďák, samí Číňani, lidi si říkali, co tam místo toho bude, restauračka pro místní na sobotní večer při svíčkách, obchod s indickými hadry, fotogalerie (fotogalerie se teď množí všude), no zkrátka, každý si říkal co a nakonec nic. Lešení zmizelo, byty zůstaly prázdné se svými trámy z pravého starého dubu natřenými barvou v odstínu starý dub, ty trámy je vidět okny bez záclon, a skladiště toho Číňana taky prázdné. Kvůli nějakému nejasnému cinknutému dědictví nebo možná nezaplaceným daním. A tak ten krásný dům zůstal na půl cesty, celý vršek velmi staropařížská elegantní bohéma, šik a stylová, a dole v přízemí starý zpustlý Mauberták z hnusných časů před starožitníky, zakrámovaný kusy prken jako nějaký vertikální prám Medúzy. Tři místní bezděci přijali za svůj velký kamenný práh, co tvoří výklenek proti větrům od Seiny, tam si ukládají zadky i flašky, mezi zadky

a flaškami se proplétají kočky, somráci je nevidí, somráci vidí jen hladinu vína ve svých flaškách.

Kočky podlezu pod dveřmi a zmizí na druhé straně, ocas jako poslední. Ze skladiště Číňana se stala kočičí republika. Už celá léta tam nikdo nevstročil. Jen kočky. Rodí se, žijí a chcípají za téměř zatlučenými dveřmi. A samozřejmě se množí. Jak to jde. To byste měli slyšet mňoukat kočky v říji za teplých nocí horoucím voláním svých žláz, s ocasem vytrčeným vzhůru a vyšpuleným pohlavím, které si otírají o dlažbu! A strašlivé boje samců o přístup k té báječné díře, tu kočičinu z poblázněné džungle, ze kterého počestného dělníka okradeného o jeho zákonnou dobu ke spánku popadá vztek...

Tyhle kočky narozené a vyrostlé v tom světě bez lidí znají člověka jen jako jeden z prvků vnějšího světa, element přirozeně nepřátelský, na který si musí dávat pozor, jako ostatně na všechno, co se hýbá na špatné straně dveří, lidi, psi, auta, motorky, košťata, létající dlažební kostky... Pro kočku bez pána je všechno nebezpečné, kromě vrabců a holubů, jejichž chuť je příjemná na zub, jenže chytej si je!

V zimě, když přijede auto a zaparkuje u chodníku, sotva chlap zaklapne dvířka, vystrčí macek nos zpod Číňanových dveří, rozhlédne se kolem, protáhne se po břiše dírou, opatrně obejde auták, očichá všechna čtyři kola, a když se trochu ubezpečí ohledně možných pastí, vyskočí na kapotu a stočí se na ní do klubíčka. Příjemné teplo z motoru mu stoupá do bříška a projíždí mu všemi údy. Auto, které přijíždí, je teplé, auto, co odjíždí, je studené. A kočky to pochopily!

A co tam jedí? Ocas poslední krysy už dávno zmizel v hubě poslední kočky, co ochutnala krysu, to se rozumí. Možná žerou koťata, která samy zplodily, s kočičí trpělivostí si

počkají, až matka otočí hlavu... Možná, ale to by nestačilo. Naštěstí pro ně je tu ta kočičí máma.

*

V určitých hodinách, obvykle za soumraku, se objevuje v některých ztracených uličkách, u zamčených mříží veřejných zahrad, u každé díry, kudy může proklouznout kočka, kočičí máma. Všude je vždycky nějaká kočičí máma.

Obyčejně není moc mladá – ani není nutně moc stará – ne moc bohatá, ne moc šťastná. Vlácí s sebou tašku plnou ešusů a misek s kuchyňskými zbytky, které sebrala ve školní jídelně, v nemocnici, v kasárnách, záleží, kam se ve svém postavení dostane, nebo v popelnících u restaurací, když nemůže jinam. V tašce mohou být také konzervy Ronron, když už má řádně vychované děti z domu a může si konečně dovolit ze svého skromného rozpočtu dát něco na krmení ztracených koček, aniž by si na ni sousedi ukazovali prstem. Je nenápadná, protože to, co dělá, je zakázané. Je trpělivá: nespokojí se s tím, že položí svůj milodar kočkám na dosah a pak odejde, chce vidět, kdo se přijde nažrat, jestli tam není nějaký haur, co zdlábne všechno, jestli jsou v té komunitě nějaké nemocné kočky, nebo zraněné, nebo smutné. Přidřepne tedy u té díry, anebo stranou v křoví. Potichu zavolá. Dodat odvahy štvané kočce může trvat dlouho. Může se k ní přiblížit jen ona, a kdoví jestli! Má u sebe jódovou tinkturu, tubu masti, snaží se potřít rány, namazat vypelichaná místa. Ruce má rozdrásané od drápů. Když vstane, z očí jí tečou slzy. Říká „Chudinky malý!“ Děcka z ní mají srandu. Rozumní lidé brumlají přísná slova o dětech v Africe. Nevědí, že ona oplakává i africké děti a že každý měsíc posílá peníze tam, jak se říká v televizi, abychom na děti

v Africe dary posílali. Rozumní lidé mluví o Africe pokaždé, když jde o kočky, o psy, o lov nebo o zločinnost. K tomu právě slouží Afrika: zavřít hubu nezodpovědným citlivkám, co plýtávají slzami a časem na prašivé kočky, tulení mláďata a na sbírky na sirotčí verbež. Nezodpovědné citlivky, zvláště pak kočičí mámy, by mohly rozumným lidem a lovcům odpovědět: „Já na Afriku dávám. A vy?“ Ale nedělají to. Zavírat druhým hubu se člověk nenaučí, to je od narození.

A tamhle se právě objevila zdejší kočičí máma. Oba bezděci hejbnou zadkem vpravo i vlevo, aby pěkně uvolnili kočkám díru. Z druhé strany přichází paní Durandová s tím kníratým čahounem a s Emmanuelem lezoucím po čtyřech, ještě to na těch svých kolečkových bruslích moc neumí, teprve se učí.

„Utekl mi tam dovnitř můj Mucíček,“ poplákává paní Durandová.

„No, jestli je tam vevnitř, tak se s ním můžete rozloučit,“ povídá bezdomovec vpravo, který se jmenuje Dany. „Ty vostatní ho zbaští. A možná už to má za sebou.“

„Och, to ne!“ vykřikne paní Durandová. „Vy mě chcete vystrašit, co?“

„Jasně, že chci. Ale stejně je to možná pravda. Ty vevnitř jsou nelítostný.“

„Třeba tam nevlezl?“ zkouší paní Durandová.

„Vlezl, vlezl, je vevnitř,“ tvrdí Emmanuel. „Já ho viděl, já ho tam viděl lézt!“

„Ach jo, ach jo!“ pláče paní Durandová. „Mucíčku! Mucíčku! Tak pojď sem! Ach jo! On se mi tam něčím nakazí...“

Mezitím si odložila tašku na dláždění a začíná odřezávat víčko od konzervy pro kočky. Ten druhý bezdomovec, co se jmenuje Henri, jí drží nad hlavou otevřený její deštník a konverzuje s ní.

„Víte, co je v těch vašich konzervách?“ ptá se bezdomovec Henri.

„No... maso, ne? S mrkví, rýží a takovými věcmi.“

„Jo, ale jaký maso, no?“

„Odřezky, různé zbytky...“

„Hovno zbytky, madam. V tom je klokan. Klokan, madam. Už jste viděla klokany?“

„Někdy v televizi...“

„Úžasný zvíře. Pozůstatek z dávných časů. Živoucí fosilie. Je jich plná Austrálie. Voni skáčou a víte na čem? Na vocase, madam. Hop, hop! S miminem v kapse. Hop, hop! Maj tam místa, kolik si můžou přát. Žerou trávu. Nikoho nesorou. Jsou děsně milí. No. A co teda? Pošlou tam chlapy, lumpy, vagabundy s puškama, prásk prásk a klokani se vezou v kamiónu do fabriky, tuny klokanů na konzervy Ronron. Do prdele.“

„Já myslela, že to je hovězí,“ povídá kočičí máma.

„Hovno hovězí, madam. A taky do toho dávaj tulení mláďata. Tulením mláďatům dřív stahovali kůži a všechno maso nechávali shnít na místě, a to bylo blbý, ne? A tak je napadlo dávat to do žrádla pro kočky. Tak je to. Člověk se musí informovat.“

„Poslyšte, já se starám o kočky,“ povídá kočičí máma. „Všude člověk být nemůže, ne?“

„A taky kočičí,“ povídá Henri.

„Co kočičí?“

„V těch vašich konzervách, v těch konzervách pro kočky. Dávaj do toho kočičí maso. Vy je na jedný straně krmíte a voni je na druhý podřezávaj a strkaj do konzerv a vy si ty konzervy kupujete a dáváte jim to žrát. Chápete?“

„To je děsné, co tu říkáte,“ povídá kočičí máma.

„To není děsný, to je ekologický,“ povídá Henri. „Velkej zákon přírody. Musí se to votáčet. Život je jako cirkus. Musí se to točit.“

„Povídáš samý voloviny,“ řekne bezdomovec Dany.

„Jaký voloviny? Není to snad pravda?“

„Kočky nemůžeš dát žrát kočkám. To by nefungovalo. Ten pach, chápeš? Kočičí pach. Víš, kočky nejsou blbý. A tak z tý flákoty z koček dělaj konzervy pro psy. No a pro kočky zase dávaj do konzerv psy. Takhle to může fungovat, páč kočky a čoklové se nemůžou ani cejtit, to je prostě příroda, s tím nic nenaděláš, a tak co si ten chlap řekne? Řekne si, dám kočkám žrát psy a psy zase kočkám a všichni jsou spokojený a já budu mít na jachtu.“

„To má hlavu a patu, co von říká, to se musí uznat,“ povídá Henri kočičí mámě. „Von totiž makal v psím útulku, chápete?“

„Mucíčku!“ volá paní Durandová.

Buší pěstí do dveří.

„Jen do toho, to je pevný!“ šklebí se bezdomovec Henri.

„Teď jste je vystrašil, nepřijdou se napapat,“ nařiká kočičí máma.

„Musel by se urazit zámek,“ navrhuje kníráč.

„To je ono! A pak to bude na nás,“ řeknou společně oba bezdáci.

„Co chcete s těma vratama?“ zeptá se Bibi.

„Hele, Bibi, ty jsi tady?“ povídá kníráč. „Vlezl tam dovnitř Mucíček paní Durandové.“

„Můj Mucíček,“ povídá paní Durandová. „Schoval se tam vevnitř. Ach jo!“

„Za těma vratama, jo?“ povídá Bibi.

Změří si dveře pohledem. Bibi je jako býk. Malý kulatý

býk, ale s rukama. S rukama jak stehna. Každá ruka jako dvě stehna. Když si chce udělat místo pro svůj auták, přidřepne zády k předku zaparkovaného auta, chytne ho za nárazník, zdvihne kola z asfaltu a zadkem do zabrzděného auta strčí, až kufrem narazí do předku toho dalšího, a tak strká obě najednou, a když to druhé narazí do třetího, odstrká je všechny tři, a tak si udělá místo pro svůj auták. Takový je Bibi.

Bibi se přitiskne zády ke vratům. Zatlačí, co to dá, a po obou stranách se opírá do zdi, strká zadkem jako do zabrzděného auta. A skončí naráz s nohama a rukama ve vzduchu.

„Do prdele! Nebylo to zamčený!“

„To je sranda, byly jen přibouchnutý,“ povídá Henri.

„Sakra dobře nahrany,“ povídá Dany a prohlíží si zámek.

„Mucíčku! Mucíčku! Odpověz, Mucíčku!“ volá úzkostlivě paní Durandová.

V pootevřených dveřích zeje tma.

*

„Tam to vevnitř smrdí,“ povídá paní Durandová. „Smrdí to kočičí močí. Fuj!“

„To už jsem zažil horší,“ povídá kníráč.

Paní Durandová kradmo pokročí dovnitř, zakopne o suť. Bibi se natáhne se svým zapalovačem. Suť a shnilé trámy, všechno, co bylo příčkami nebo táflováním, se tu válí na zemi.

„Pozor, musí v tom být spousta rezavých hřebíků,“ povídá kočičí máma.

„Mucíčku! Mucíčku! Kam jsi mi to zmizel?“ volá paní Durandová. A pak hlasitý výkřik: „Auvajs! Vidíš, já padám na kolena!“

„Zůstaňte tam, nehýbejte se, jdem za vámi,“ povídá kníráč. „Jdeš, Bibi?“

„Chvilíčku! Takhle ne. Nevyhodím si v tom bordelu česku. Jdu pro baterku.“

„Nemusíš, tady je,“ povídá Odile, jež přišla a viděla a pochopila, že bude potřeba baterka.

Bibi rozsvítí světlo a začne překračovat suť. Za ním kníráč a pak paní Durandová a pak Odile a pak už nikdo. Kočičí máma se dívá z ulice, Emmanuel taky, vsedě na chodníku, kvůli kolečkovým bruslím, neumí sám vstát, a tak zůstal sedět na zadku. Oba bezdůvěry tyhle zmatky nezajímají. Dají si loka, jeden po druhém, jeden pije a druhý hlídá hladinu, aby si kolega nedal víc než svůj díl, život je pořád džungle, odshora až dolů, zapomeneš na okamžik dávat bacha a jsi nahranej.

Bibi jde krátkými krůčky kupředu, dává si dobrý pozor, kam šlape, a najednou se zastaví, s prstem na rtech. Zhasne baterku. Kníráč, jak je rozjetý, klopýtne o fošnu zasypanou kusy stropu. Zakleje kurva drát a chytí se Bibiho mocných zad.

„Pšt, sakra!“ hlesne Bibi.

„Co se děje?“ zašeptá kníráč. „Slyšel jsi něco?“

„Pšt! Právě támhle. Za tím kusem zdi. Určitě se tam něco pohnulo.“

„Kočka, kruci.“

„To ale nějaká velká kočka! Děsně velká. Řekl bych klidně jako desetiměsíční sele.“

A ratatabum! V hlavách zahřmí. Jako by na vlnitý plech dopadl stokilový pytel brambor. Bibi s kníráčem zahnou za roh, s namířenou baterkou. Je to opravdu vlnitý plech, celý pomačkaný. Ještě chvíli se houpe na zemi se vzdáleným hukotem odcházející bouře. Ale žádný pytel na něj nespádl, ani něco jiného těžkého, vůbec nic.

„To je síla,“ povídá Bibi. „Jako kdyby na to spadla tvárnice a pak se bůhvíkam odrazila.“

„Jo! To jsme slyšeli, jak se hýbá kočka. Velká kočka. Nej-spíš skočila na ten plech a pak někam ke všem čertům. Nevídím, co řešíš?...“

Z temných výšin se ozvalo slabounké zamňoukání.

„Mucíčku!“ volá paní Durandová. „Já ho poznávám! To je Mucíček! Tak kde jsi? Já tě nevidím. Pojd' dolů! Pojd' k mamince! Pojd', Mucíčku!“

Ale vtom se ozve najednou deset, dvacet, sto tisíc kocourů, ze všech stran najednou, rozléhá se to vevnitř a fantasticky to zesiluje, mňoukání, které tentokrát vůbec není slabé, ale řve, skučí, zuřivě přede, ječí, prská, vrčí, přechází do strašlivých hrozeb vytrysklých z hloubi hrdla, přímo to až hřímá. Jako by v tom houfu bylo pár tygrů. Bibi a kníráč na sebe pohlédnou. Dámy trochu pobledly.

„Oni jdou po mém Mucíčkovi! Oni mi mu ublíží! Hnusná verbež! Tady to měli už dávno všechno vyklidit, ach jo! Musíte mi pro něj nahoru dojít. Vy ostatní, mužský, na co čekáte? Jo, být já mužský, to byste viděli!“

Mužští si nehrají na hrdiny.

„To se děje tamhle nahore,“ povídá Bibi.

Přejede kuželem žlutého světla po horních nástavbách. Ten krám má docela nízký strop, ale pokračuje úzkým dvorem, který kdysi zastřešili, aby z něj udělali skladiště, takže tam se střecha tyčí výš. Kolem dokola běží zbytky dřevěné pavlače. Kočičí oči se rozsvěcují, jak po nich přejíždí světelný kužel, souhvězdí kočičích očí, které ani nemrknou.

„Je to tu jak u vás, paní Durandová,“ povídá kníráč v legraci.

„U mě? Kde vy jste tohle viděl?“

„Všechny ty kočky, paní Durandová...“

„Jo, vy chcete říct moji mucíčkové? Ale poslyšte, moji mucíčkové jsou dobře vychované kočičky, moji mucíčkové

mě znají. A pak, předně, nikdy nechodí ven. Jo! Přisám-bůh, já si to ohlídám, a Kamil taky. Tyhle tady jsou raubíři. Pakáž. Ty by vás sežraly zaživa. A jsou samá choroba. Dokonce rakovina, tady je toho všude plno, nikde to není horší, víte, a kočky to pak přenášej na lidi. Já chci zpátky svého Mucíčka a vypadnout odsud, nic víc, a rychle, abych tady něco nechytla. Choroby, to předně není dobré pro zdraví. Mám už tak dost starostí se svými varikózními vředy a s Kamilovými játry, co říká pan doktor z nemocnice, že když neomezí svých osm litrů a patnáct pastisů denně, může mi brzy padnout uprostřed ulice mrtvý, myslíte, že nemáme už tak dost bídy?... Koukejte, tamhle je můj Mucíček! Tamhle! To je on! Mucíčku! Mucíčku! Maminka je tady, zlatíčko!“

Uprostřed žlutého kruhu mňouká úzkostí zrzavá kočka, zalezlá až na konci krovu trčícího nad propastí. Proti ní stojí smečka a zahrazuje jí cestu. Kočka je zablokovaná na svém kousku prkna. Oblehatelé vydávají tlumeným hlasem hroživé modulace, jaké vycházejí z hrdla kočky zuřivé nenávistí.

„Bestie hnusný!“ křičí paní Durandová. Sebere kus omítky a hodí jím po té smečce. Moc nízko, o dobré dva metry.

„Jauvajs! Teď jsem si ublížila na ruce. Ach...“

Začínají se tam rozkoukávat, oči si zvykají. Trochu šedého světla prochází vikýřem pokecaným holubím trusem. Podél zdi stoupá vidina schodiště. Spodní stupně až do výšky mužské postavy chybí. Bibi udělá kníračí kozu a ten zase Bibiho vytáhne nahoru.

„Musíš dávat pozor, kam šlapeš,“ povídá Bibi. „No tak, kšá, kšá, klidte se, všiváci!“

Máchá rukou. Kočky zuřivě prskají, ale ustupují. Mucíček taky prská, strachy. Jeho zježený ocas míří přímo vzhůru,

objemný jako tlustá okurka. Kníráč řekne: „Podrž mě za nohy.“ Položí se na břicho na pahýl fošny. Mazlivým hlasem jednotvárně odříkává: „Neboj se. Mucíčku, neboj se, ty můj krasavče...“ Natáhne ruku. Mucíček mu do ní hbitě pěkně hluboko sekne. „Au! Ty mrško!“ vzteká se kníráč. „Hej! Paní Durandová, chytejte!“ Omotá si ruku kapesníkem a bez varování dá kočce pořádnou ťafku, ta se překotí na stranu a spadne se zakňučením, ze kterého vstávají vlasy na hlavě.

Plác, udělá Mucíček, když dopadne na cosi měkkého, co začne nadšeně ječet:

„Už ho mám! Svého Mucíčka! Ach, můj Macíčku! Pojď rychle domů, zlatíčko!“

„Já jdu taky,“ povídá Odile. „Musím se vrátit k telefonu.“

„No, a je to,“ povídá kníráč. „Ten mi dal zabrat, prevít jeden.“

„Musíš si to vymýt Savem,“ povídá Bibi. „S kočičími škrábanci nejsou žerty, není nic horšího. Jednou jsem znal chlápka, to bylo, když jsem s koněm a károu rozvážel mlíko, já vám povídám, s tím není legrace, tenhle chlap, co vám o něm povídám, vyhodil svojí starý její čiču, měl toho už plný zuby, ne, že by ji neměl rád, to ne, ale musíte to chápat, pokaždý, když tu svoji hobloval, přišla mu ta malá potvůrka strčit vocas pod nos a předla jako motorový kolo, jakože přátelsky, chápejte, ale jemu to naráz sebralo inspiraci, hlavně když si dával šlofíka na polštáři a ta čiča mu strkala zadek pod nos, nevím, jestli to chápete, no prostě ten chlap... Hej! Co to je za bordel?“

TARZAN

Kužel světla prohledává výklenek, kam jsou nacpané koše ze štípaného bambusu, v nichž ta fascinující zelenina vypěstovaná na čínské půdě vykonává svou nebezpečnou cestu od břehů záhadného Orientu.

„Viděl jsi něco?“

„Jo, viděl jsem něco. Něco velkého. Každopádně většího než kočka.“

Bibi opatrně sundá jeden koš z té hromady a shodí ho dolů. Kníráč to udělá po něm.

„Možná bysme neměli chodit moc blízko,“ povídá kníráč.

„Podej mi ten klacek,“ řekne Bibi. „Bude to, jako bych na něm měl oko.“

Zpoza košů se ozve ohromné zamňoukání.

„Jen co uslyší o klacku, začne zpívat. Jen zpívej, hochu! Vyzpívej se dosyta.“

Dlouhý klacek šátrá za košíky.

„A hele! Štouchnul jsem do měkkýho!“

Najednou se zvíře za hromadou košů vztyčí. Ve tmě v tom zákoutí není dobře vidět. Je jenom vidět, že to je mohutné, že to je velké, děsně mohutné a velké, ó já!... Má to kočičí hlavu, kočičí uši, kočičí nebo čertovské oči, kočičí drápy akorát vysoko, aby to chlapovi vydrápalo oči.

Bibi na to namíří baterku. A tehdy tomu je víc rozumět. Ty kočičí uši jsou vlasy zastřižené do špičky, trčíci do vzduchu po obou stranách hlavy, přilepené pomádou, kočičí oči jsou vypouklá skla brýlí, kočičí drápy jsou přílišně dlouhé nehty zašpičatělé pilníkem. Ta věc si tiskne k hrudi starou kočku s pruhovanou srstí, na níž pelichání tvoří krvavě rudé fleky. Stará kočka zírá do světla a chrčí bezzubou tlamou.

„No tohle...“ povídá knírač.

„Co ty tady děláš?“ povídá Bibi, jehož hned tak něco nepřekvapí.

Chlapík se nahrbí, příkrčený u zdi, a vyloudí dokonale napodobené výhružné zamňoukání.

„My ti nic neuděláme. Nám je to jedno. Chceme ti jen pomoci. Ty tady pobejváš?“

Zamňoukání. A další. Moc pěkně modulované. Stará kočka sebou mrská, aby utekla. On ji stiskne pevněji. Je to nějaký hubený mladík, lokty mu vyčuhují dírami ze starého černého svetru nasáklého špínou. Má bledý obličej, s černými kruhy pod očima. Lícni kosti má vystouplé, tváře přilepené k zubům, velkým silným zubům mladého koně, čelist je celá kostnatá, silné kosti, kadeřavé pačesy husté jak ovčí vlna: berberský kluk v celé divoké kráse svého pokolení, který utekl z králíkáren na čmoudy na předměstí.

Bibi se naštve.

„Co kdybys přestal dělat vola? To ty jsi rozbil ten zámek?“
Zamňoukání.

„Poslouchej, jestli si z nás budeš dál dělat srandu, dostaneš vode mě pár do čumáku, a řekneš mi, jestli je to Ronron, nebo psí svačinka. Tomu rozumíš, nebo ti to mám vymňoukat? Ten tvůj pelichající domácí miláček je tvůj tlumočník?“

Bibi ukáže koncem svého klacku na starou kočku. Kluk chce ucouvnout, ale to by se musel zabořit do zdi.

„Nesahej na ni! To je moje máma.“

Hele, a je to, promluvil. Moc toho neřekl, ale přece jen dost, aby to stálo za zamyšlení. Ale aby to rozhodilo Bibiho, na to to nestačí.

„Těší mě, madam, máte krásný dítě. To muselo bolet, když vycházel ven. Anebo takhle vyrostl až potom?“

Kluk pokrčí rameny.

„To není moje pravá máma. Na svou pravou mámu já seru. Tohle je moje adoptivní máma. Vzala si mě, když jsem byl maličký. Vychovala mě. Měla koťátka, celý vrh, a tak já se kojil s nimi. Moc mlíka to nebylo. Jednou v noci jsem se ve spánku převrátil a bratříčky jsem rozmačkal. Klidně si nevěřte, ale neudělal jsem to schválně. A tak bylo všechno mlíko jen pro mě. A když jsem to pochopil, začal jsem se kojit u dalších koček, co měly koťata, bral jsem ty koťata za kůži na krku a hop, všechno to dobrý mlíčko bylo pro mě. To proto jsem tak děsně zesílil.“

*

Bibi pohlédne na kníráče. Kníráč pohlédne na Bibiho. Je to kec? Nebo nějaký chyták? Kdo si tady z koho dělá srandu? Bibi se zeptá:

„Tak teda, sakra, kdo ty jseš?“

„No, já jsem kočičí Tarzan.“

„No vida, no vida,“ povídá Bibi.

„Teď je všechno jasný,“ povídá kníráč.

„Když jsem byl větší, naučila mě chytat myši, a tak jsem jedl maso. Dávala mi všechny myši, co chytla, plus ty, co jsem